١٢٨٩ ՃԱԷՄԱԼԻՇԷՎԱԼԷ ՀԱ ԱԼԱԹ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՍԿԶԲ ՆՈՒՄԷՐՈ 1111 ՅՈՒԼԻՍ 15 ՀՈՒՄԱՍ ԷՐԹԷՍԻ 1872

ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ 27 ՅՈՒԼԻՍ 1872

ՍԱՀՄԱՆԱԿ

ՀԱՅԿԱՆ

Ի՛նչ պու Մէճլուայը Հավատիս, բազար, եօրթու վէ ճումա կիւնլէրինէն մատա պու դրթատա եէվմիյէ նէյբ օլունաճադ տբր։ Սէնէլիյի բէյնին օլարադ 200, Ալթը այլըղը 110, Իւչ այլըղը 60 ղրշ. վէ թանէսի 1 ղրշ։ Տաշրալար իչին պէհէր նումէրօսունա բօսթա իւճրէթի ալընաճաղը խասսէթէն պէյան օլունուր։

Իլանաթըն պէհէր սրրասը պիր տէֆաըրդ 3, իքի տէֆա իչին 2, իւչ տէֆա իչին 1½ ղուրուշ, իւչ տէֆատան զիյատէ օլան, վէ ղայէթ ուզուն իլանաթ իչին այրըճա բազարլըգ օլունուր։

Տաշրալարտան կէլէն մէքթուպ վէ իլանաթըն բօսթա մէսարիֆլէրի, կէօնտէրէնլէրին խուզէրինէ օլտուղու պէյան օլունուր։

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ, ՊԷԼԷՏԻՅԷ, ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ՎԷ ՄԷՎԱՏԸ ՆԱՊՈԼԵՈՆԸ ՍԵՅՅԻԲԷՅԷ ՄՈՒԹԱԼԻԳ ՊԱՏԱՂԷԹԸ

ԱՍԻԹԱՆԷ 15 ՅՈՒԼԻՍ

ՄԻԼԻՑԷ

Հասուն էֆէնտինին, մէմալիքի մահրուսէյի Շահանէտէն թարտ ու իխրաճ օլունմասընտան սոլայը միւթալասայը մախսուսէ պիր։

Մէհթաբի մուֆախխամլըմըզ օլան Տէվլէթի ալիյէնին իշլրար վէ թաճիրլինի, վէ օմուզ սէնէտէն պէրու միւթէմատիէն միլլէթիմիզին հէր վէճհ իլէ բէրուչանկյէթի վէ խարապիյէթինի խսթիլզամ էյլէմէսինտէն սոլայը, մէմալիքի Օսմանկյէտէն լթարտ ու իխրաճը հաղդընտա չէրէֆսուսուր պույրուլան իրատէյի խասպէմատէյի ճէնապը Բատիշահի իդթիզայը ալ իսինճէ, Հասուն էֆէնտինին, քէնտուսինէ պէնզէր պիր թադրմ քէսան ըէֆագաթը իլէ, Բօսնա ճանիպինէ միւթէբահի օլտուղունու կէչէնլերոտ եաղմը չ իտիք։ Սայէի ատալէթվայէի Շահանէտէ պու պապտէ միլլէթճէ հասըլ օլան մէճմունիյէթ վէ հիւանիւ մուվաֆֆաղիյէթ պէր քէմալ իսէտ, անճաղ մէրդումուն եիւզ լունտէն էվվէլ ու ախըր կէօրիւլէն մաղարրաթը թատատալա, մուխթասարէն թէրճիւմէյի հալինի լաղըմէտէն ատտ իտէրիզ։

Շու տէվլէթ ու միլլէթ խայրինի, վէ տին ու մէզհէպ նամը իլէ, տին ու մէզհէպին ասըլ խասմի էքպէրի օլան շախս, միլլէթիմիզին իչինէ կիրէլ իսէն պէրու, հատտի զաթընտա կէօզէ կէլմէզ, վէ շու տէրէճէլէրտէ էհէմմիյէթ քէսպ իլէ, եիւզ լունտէն պունճա մաղարրաթ վէ նէտտամէթ Հասըլ օլաճաղը մէմուլ օլունմաղ իքէն, զաթընտա մէրքիւզ օլան մայէի ֆիթրն ու ֆէսատ, վէ էսէրի քիպր ու հասէտ, վէ սրֆաթը մէզմումէի խապասաթ վէ զուլմու ատավէթ իդթիզասընճա, էնվայի տէսայիս վէ հիյլէ իլէ միլլէթին խարէյի բուհանիյէսինի պիր սուրէթի զայրի մէշրուատ զասպ վէ տէրտէսթ իթմէքլէ հէր պիր մուամէլէսինէ պիրէր կէօնէ տին ու մէզհէպ բէնկինի վէբէրէք, վէ ալէյհինտէ վուգու պուլան միւթէատտիտ շիքայէթլերի պէր թարաֆ, վէ տինսիզլիքտէն լա ֆարդ օլան թասասուպ վէ սօֆուլուգ սիւրէթի իլէ միլլէթին սէրվէթ ու սամանընը պիրէր վասրթա վէ վէսիլէ իլէ քիսէյի թամաաընա ճէլպ, վէ շու եօլլարտա մէպալիկի քիւլլիյէ վէ ճէսիմէ ճէմ վէ թէտարիք իտէրէք վէ պիր թարաֆտան Բրօբականտայա ասխմէ եաշան խալրաղը իլէ ֆուրսաթ պուլտուղճա, միլլէթին հուդուդունու ֆէտա իթմէքլէ Բրօբականտանը թէվէճճիհ վէ նաղարընը ճէլպ իտիպ, վէ տիկեր թարաֆտան տախի վաղթ ու հալին իդթիզասընա կէօրէ պիրէր բօլ իթիգաճա ասլը ֆասլը օրմայան մէնֆաաթ կէօսթէրէրէք, Ֆրանսա իլէ տուէլը էճնէպլիյէ սաչիրէյի քէնտիսինէ մույին իտիպ, վէ Տէվլէթի ալիյէնին իսէ ալիճէնապը ըղընը սուլ իսթիմալ իլէ, պիր սախթէ սատաղաթ սրֆաթընտա կէօրինէրէք, կերէյի կիպի քէսպի նուֆուզ վէ գուվվէթ իյլէտիկինտէն, զուաֆա վէ մաղլումինի իղաճ, վէ պաղը էսհասը նուֆուզ վէ իդթիտար օլանլերի թալթիֆլէ, ալէսէվիյէ ըէհապէն կիւրուհինի էսիր մագամընտա դուլլանըպ թահգիր վէ թաղեիդ վէ թէխֆիֆ իյլէտիյի, վէ հաթթա կիւրուհի մէղքիւրէ նէ այրը այրը, վէ նէ տէ պիրլիքտէ օլտուգլարը հալտէ, զուլմ ու թէսալլութունտան աղատէ վէ խալի օլմատըգլարը, մէսէլա նէ Մխիթարեանլար փարիսճէ, նէ Ընտոնեանլար՝ Բօմաճա, նէ Վիէննալըլար՝ Աւսթրիաճա, վէ նէ տէ թէպաայը Տէվլէթի ալիյէտէն օլուպ Տէր սատտէթտէ գատիմտէն պէրու միւթէմէքքին օլանլէր, նէզտի հիւքիմէթի սէնիյէտէ զալիմի մէրգումուն սույի թէյսիր ու նուֆուղունտան գուրթուլմայընպ, հիչ պիր վէճհ իլէ գուվվէթ ու իդթիտարընը քէսր ու իզալէյէ մուվաֆֆաղ օլմայընպ, հաթթա պաշդա պաչդա, վէ ճիւմլէթէն տախի պու զատտարընը ինտիտէ մաղլուպ վէ մաղլում գալընդըգլարը, չէյլէ քի մէրգումմ Մխիթարեանլարը նէֆէս ալամայաճաղ տէրէճէտէ վէնէտիկ քէօրֆէզ ինտէ մէսքեանլէրի օլան Ադատերունինտէ գաբաթտը ըթտըղը, վէ քիմինի թարտ, վէ քիմինի թէլէֆ, վէ պաղըսընը խէվֆ ու գահրինտէն, վէ ճիւմլէսինի իհթիրազլերինտէն նաչի էսիր հիւքմինէ իտխալ իյլէտիյի, վէ պու գապիտէն օլարադ, չիմտիքի հալտէ քէնտիսինէ թարաֆկիրլիք իտէն օ Վիէննալըլարա Տէր սատտէթտէ պիր քիլիսէ տէյիլ, պիր մատուռ պիլէ քիչատա բուխսաթ վէրմէտիյի, վէ անճաղ քէնտիսինէ պէնզէր վէ իչինտէ մաքինա միսիլլու հարէքէթ իտէր պիր թադրմ ճահիլ, վէ բաղրթասըզ վէ թէրպիյէսիզ, վէ իլմ ու մէարիֆտէն պիւթիւն պիւթիւնէ պի պէհրէ վէ խապէրսիզ քէսանը էթրաֆընա ճէլպ, վէ նամէսպուզ վէ նամէշրու՝ սուրէթտէ էյլէթլերտէ բիսզոպոլուչա թայնին էյլէմէսի, վէ իճրայի մէրամ իչիւն, ալէլ ումումէ էրմէնի միլլէթինի նէզտի հիւքիմէթի սէնիյէտէ էնվայի աղ վիյաթ վէ իֆթիբալար իլէ իթհամա գալէրշարադ Համաղգեայ վէ սայը չիրքէթի խայրիյէյերի իպթալ իթմէսի, վէ պունու միւթէազըպէն, կիլիկիյա խթողիկոսլուղու քիւրսիսի իւղերինէ պիլ հիւճիւմ, ճէպրէն թեմիրտէն պաղըլարընը եէտի իտարէսինէ կէչիրմէքլէ, մէրհումու ահուզար իլէ մէզարա էնտիրիպ, էնվայի չիդագ վէ նիֆաղ իլգասիյէ, պաղը սատէտիլանընն համագաթընտան իսթիֆատէ իտէրէք, ադրպէթի չիւրսիի մէղպուրու քեամիլէն դապէյի ղասպընա կէչիրմէսի, վէ խաֆիէն բաթրիքլիք պէրաթընը իսթիհալ իլէ, ումումմ միլլէթին ումուրու բուհանիյէ վէ ճիսմանիյէսինտէն խարիճտէ դէրրէ գատար պիր չէյ պըրադմայարադ, ղիրի թէհաքքիւմնէ կէչիրտիյի, վէ արթըգ իգպալ ու իդթիտարընը տէրճէյի քէմալինէ խաբլ օլմուշ կիպի հէր քէսէ նաղարը թահգիր վէ թէքքէպպիւր իլէ պաւտըղը, հաթթա հուդուդու ճէմաաթը տէյիլ հուդուդու սալթանաթը սէնիյէյի թէճավուզ վէ մէնաֆիի տէվլէթ ու միլլէթի իպթալա գատար ճիւրաթ իտէրէք, մահուտ ըէվէրսուրուսու տիվանը Հիւմայունտա պիր թադրիպ գայտ իթտիրթմէքլէ, ֆիիթուհաթ սանճաղընը տիքմիշ, վէ հիչ պիր քիմսէ հադդընտան կէլէմէմիշ, չիւնքի Մխիթարեանլար զաթէն մաղլուպ վէ մէյյուս, վէ Ընտոնեանլարը իսէ նէֆէսլերինի Բօմատա ալմադ իւղերէ քիլիսէլերտէն թարտ պիրլէ պուրատան չըդմայա մէճպուր իլէմիշ, վէ Վիէննալըլարը իսէ հիչ նաղարը էհէմմիյէթէ ալմայարադ, վէ սախթէ տօսթլուգ իրայէսի իլէ Զըմմալըլարը տախի մալ ու միւլլէրինի քեամիլէն եէտի զաթընտա կէչիրմէքլէ, հալի խարապիյէթ ու իզմիհլալա կէթիրմիշ, վէ բիսոպոսլարտան քիմինի ադճէ, քիմիի եալան, քիմինի թէհտիտ, քիմիի թէշվիդ վէ կէօնակէօն վատարիլէ իզֆալ վէ թէխֆիֆ իյլէյերէք տայրէյի իթթիֆադ ու իթաաթընա ճէլպ իյլէտիկինտէն վէ պու սուրէթլէ հիչ պիր թարաֆտան իհթիրազ մահալի վէ բէրվասը գալմայարադ, քեաֆիֆէսինի պիր էմր իլէ թահթը նէզարէթինտէ միւնադրա օլան Սինոդա իհզարլէ, էմմալի նամէպուզ պիր էօրար եէմինի պէնամ իլէ իւմլէսինին աղղընը պաղլայընպ, վէ յոյուն սիւրիսիւ կիպի էանինտէ լաթարադ, էօլիւմ մէրքէղինէ տօղրու կէօթիւրիւպ, օրատա թադրընը իլէ միւզմէհալ վէ պէրպաթ իյլէմէյէ միւպաչէրէթ իյլէր իքէն, պի հիքմէթուլլահ ու թաալէա ճէմաաթըն պիր մրդտարընտա ամթէչի զայրէթ վէ համիյէթի միլլիյէ ալէվկիր օլմայա պաչլայընպ, բարլար բարլամաղ, մէրդում Հասուն ուէրադաս Գասպարեան գերապայծառը Բօմայա ճէլպ, վէ Ս.Ռաֆելեանը պու թարաֆա իյդամլէ, իճրայի մէրամը ֆասիտէսի իչին, քիլիսէլերի մէյտանը չիդագ վէ միւնազասյա թահվիլ, վէ սիւնկիւլէր իլէ ճէմաաթը քիլիսէլերտէն թարտ ու իխրաճ վէ ճէմաաթա միւթթէֆիգ օլան ըէհապինի միւճաղաթը բուհանիյէ իլէ թէհտիտ վէ թաղեիդ, վէ շու վէսիլէ իլէ պէյնէլ միլլէթ թէֆրիդա պըրադարադ հէր քէսի իզաճ իյլէմէյէ գըյամլէ, վէ ադրպէթի սախթէ վէ եօլսուզ պիր աֆօրօզ մէսէլէսինի օրթայա ատթարադ, միլլէթին ճան ու թէնինէ պիրլիքտէ գատտ իթմէք խըյանէթինէ պիլիրթիքեապ, ումումմ միլլէթի պիր պիրինէ տիչիրէրէք, վէ թէֆրիդա պըրադարադ, հէր քէսին ու հէր ֆամիլեանընն դալպլերինտէ սէնէլէր իլէ դաբանմաղ եարալար աչըպ, հէր մէզհէպ ու հէր ճինս դավմ ինանտէ տին ու մէզհէպ ու միլլէթիմիզի թէղլիլ ու պէրպաթ էյլէսիյի հալտէ, արթըգ միլլէթին սապը ու թէհամմիւլէ մէճալի գալմայընպ, ըէհապին ու ավամ պիլ իթթիֆադ, տէրպարը մատալէթ գարարը սէնիյէյէ միւրաճաաթլա, իհգադը հագդ ղըմնընտա չու զալիմին եէտի թէզալլումընտան խմթիխալաէրինի իսթիրհամ էյլէմէլէրինտէն, ազլ օլունաճաղընը հիսս իյլէտիքտէ, հէր նասըլ իսէ պաղը վասէթալար իլէ Բօմատան պիր էլչի կէթիրթմէքլիյի դուրարադ, օլ վէճհ իլէ քիլիսէլերի զապթ, ըէհապինինին քիսվէթ ու էլպիսէլերինի թէպտիլ, վէ հաթթա էմալի նամէսպուդ վէ թէվարիխլերտէ նամէշհուտ պիր խապասաթլէ, պունճա մուազամ վէ տինտար ճէմաաթը քիլիսէ գուճաղընտան, վէ տին ու իթիգատտան քէնտի գավլ ու ճէպրի իլէ թարտ ու իխրաճա դալգըշարադ, վէ էվայլի զէմանտէ նիչէ նիչէլերին մալինէ, ճանինէ վէ պէտէնինէ գատտ իյլէմիչ օլտուղունա գանաաթ իթմէյէրէք, պիրտէ պու դատար ույղունուզլուգլարը, վէ տէվլէթի էպէտ միւտէթի Ալիյէնին միւէպպէտէն իզմիհալինի միւէտտի վէ միւնճէր օլաճաղ վէիամէթի պիր տէսիսէլի գանդօրատթօ սիւրէթինէ բաալթ իլէ պին

Սամաթիա 10 յուլիս 1872

. . . Խմբագիր .

Երեք չորս շաբաթէ ի վեր խելմը սադայելի դասակից մարդոց՝ Ադապեան վարժարանի վրայօք արդէն երկու երեք տարիէ ի վեր հնարած դըժոխային ղրպարտութեանց, այս անդամ աւելի սոսկալի ձևեր և գոյներ տալով կրկին զանոնք երևան հանելնին, և սոսկ յիշեալ վարժարանը տապալելու չարասիրտ նպատակաւ զանոնք ամեն կողմ տարածելնին, և վերջապէս մինչև իսկ պաշտօնական անարժան մարմնոյ մը կերպարանքի տակ, իրենց այս ղրպարտութեանց կարևորութիւն և հաստատութիւն տալու բօսէական խորամանկութեամբ, ամենայն օրինաց և իրաւանց տրամադիր հակառակ քննութեան ոճրագործութեան մ'ալ, յանդգնելնին տեսնելով. թէպէտ ցայսօր իրենց վերջին ասպիճան խստառակութեամբը ղիրենք ի ղգաստութիւն կոչելու դիտմամբ, ոչ թէ "խօսքով" այլ "գործքով" ղիրենք յանդիմանել ուզեցինք, այսինքն թէ՝ անանկ վայրենի և գռեհիկ տարաձայնութեանց բնաւ կարևորութիւն չի տալով, և յիշեալ վարժարանի և անոր տնօրէնութեան նկատմամբ մեր ունեցած կատարեալ վստահութիւնը, հաւատարմութիւնը, սէրն ու համակրանքը շնորհակալութեամբ յայտնելով՝ մեր զաւակունքը դարձեալ վարժարան ղրկել շարունակեցինք, բայց նկատելով որ յիշեալ չարամիտ և անարժան պաշտօնական մարմինը իր բօսէնութիւնը դարձեալ շարունակելու կը յանդգնի, և որով մեր ընտանեկան իրաւանց դէմ ծանրապէս կը մեղանչէ, և խուժ մը խեղճ և արդէն մարդիկ ալ անոնց քիչ շատ կարևորութիւն կուտան, որչափ որ արդէն Ադապեան վարժարան իր հաստատմամբ և քաջ տնօրէնութեան արդարութեամբը յաղթութեան դրօշակը այս անգամ ալ ի տես ամենեցուն պարզելով՝ բոլոր ողջամիտ ազգայնոց կրկնակի համակրութեանն ու յարգանացը արժանացաւ յամօթ և ի նախատինս և ի մեծ զարմանս իւր հակառակորդաց, այսու ամենայնիւ բօսէնեան խմբին ճակտին վրայ դրոշմուած սև դատակնքոյն վրայ մեր կողմանէ ալ յաւելում մը ընելու, և ի շնորհակալութիւն յիշեալ վարժարանի տնօրէնութեան, նորա պարզած յաղթութեան դրօշակը աւելի ևս փառաւորելու նպատակաւ, այսու յայտարարութեամբ, այսպիսի ոճրագործութեան մը հանդիսատես, կամակից և դատաւոր եղող համայն չարասիրաց ղուր կը կարդամք որ, մեք, ծնողք Ադապեան վարժարանի սանուհեաց, մեր զաւակաց տերերն եմք, և նոցա բարոյականութեան կատարելապէս հսկելու չափ խոհականութիւն ալ ունինք, կարողութիւն ալ, և բնաւ չենք հանդուրժեր որ խելմը տկարամիտներ, երբ դող և աւազակ մեր ընտանեկան իրաւունքն ձեռքերնուս յափը չտակեն. այնպիսեաց իմաց կուտամք որ ճանչեն իրենց պարտքը, իրենց աստիճանը և իրենց սահմանը, և մարդկային ընկերութեան ամեն իրաւունքն յարգել սորվելով՝ իբրեւ մարդ վարուին ու ապրին, և եթէ խելք ու կարողութիւն ունին, ոչ թէ մեր զաւակաց, այլ իրենց, իրենց զաւակացը և իրենց ընտանեացը բարոյականութեանը վրայ հսկելու ինամ տանին։

"Որ ունիցի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ։

(24 Սարադրութիւնք)

Նէֆս Տէվլէթի ալէյհէ Թասմիդ վէ դասուլ իթտիրմէյէ գալդը շարադ, վէ հէմէն հէմէն իշի պիթիրմէք տէրճէլէրինէ կէթիրարիյի, վէ եէտի պաշլը պիր Հիթրա ամժէրի կիպի, պիր պաշը քէսիլիր քէսիլմէզ, հէմէն օ պիրինին օրթայա չըգմասը, վէ կանթոզ իկոսլուդան հագդէն, նիզամէն վէ գանունէն տէֆ օլտուդտա, ասլա խաղա վէ ֆիթուր կէթիրմէյիպ, վէ հիչ ութանմայըպ, եինէ իճրայի խապասաթտէն տուր օլմամըսընտան, վէ միլլէթին ֆէրեատ ու ֆիղանը իսէ սէմալերէ դատար աքս էյլէտիյինտէն, պու պապատ իսկերի պալայը թարիխատ մէտհ ու սէնա իլէ մուէպպէտէն գայտ օլմայա չայեան պաղը զէվանը խայրիսահանդն հիմէմանը միւթէվալիյէսի, վէ կէճէ կիւնտիւզ լինան վէ գալէմլէ սարֆը մագտերէթ վէ պէղլի վիւճիւտ էյլէմէլերի իլէ, Հասուն էֆէնտինին հէր հիյլէ վէ տէսիսէ, վէ սույի նիյէթլերի պիլ էթրաֆ վէ կերէյի կիպի զահիր վէ նիւմայան օլուպ, վէ պիր վէճհ իլէ ինքեար գապուլ իթմէզ տերէճէլերէ վարադ, սայէի առալէթ, մերհամէթ վէ հագգանիյէթի սէնիյէտտէ, քէսպի զաֆ էյլէմէյէ եիւզ թուրթուպ վէ հիչ պիր վէճհ իլէ մէճալի դալմայըպ, ագըպէթ աղլ ու ինֆիսալի, վէ րէվերսուրուսուն քեամիլէն ֆէսխի, վէ Մ. Ֆրանքլինին տէֆի իւսթ իւսթէ կէլտիյինտէն, մուավխարէն բաթրիքիլիք պույրուլթուսունուն իլանը ըէսմի, վէ թիլքիանըն ըէստի իլէ, միլլէթճէ եօլունտա վէ նիզամընտա օլարադ ինթիխապ օլունան բաթրիքին սալթանաթը սէնիյէճէ իճրայի մէմուրիյէթի վէ պա պէրաթը Ալի Թաստիդ պույրուլմասը դաղիյէլերի պիրեր պիրեր վուգուա կէլտիյի իւզերինէ պիլէ, եինէ պիր թադըմ ույղունսուզլուգլարա միւթէճասը օլմադտան կերի տուրմայըպ, վէ քիլիսէլերի գալէ հիւքմիւնէ գոյուպ, տերունինտէ պիր թադըմ սերսերի վէ միւսելլահ էշգըյալարը իւճրէթլէ պէսլէյերէք, օնլար մարիֆէթիյլէ էֆրատը ճէմաաթը զարպ վէ թարտ վէ հաթթա քէնտիւ ատամիերի վասրթասիյլէ օնուն պունուն էօմրիւնէ սուի դասատէյլէմէյէ դալգըշարդը հեր վէճհ իլէ թէպէյյիւն խտերէք, բիզայը մեեամին իրթիզայը սէնիյէ իսէ պունա ասլա դայիլ վէ բաղի օլամադըընտան, վէ սապը ու թէհամիւլ վէ միւսատտէնին տախի էօլչիւսիւ տօլմուշ օլտուզունտան, մերդումուն մեմալիքի Օսմանիյէտտէն պիւթիւն պիւթիւնէ տէֆ ու ըէֆինէ իրատէյի իսապէթատէյի, ճէնապը Բատիշահի միւթէալլիդ վէ շերէֆսուտուր պույրուլարադ վէ միճիպլինճէ իղթիզայը ալիսի տախի իճրա դըլընարադ, հեր նէ դատար պու պապատ մուվաֆֆաղիյէթի քեամիլէ հասըլ օլտու իսէտէ, միւնատֆի օլանըն արդատան պըրադմըշ օլտուղու էսերի թէաֆֆիւն, մահվ ու իզալէ օլմատը։ Պունճա սէնէլերտէն պերու պէյնէլ միլլէթ սաչտըղը ֆիթրն ու ֆէսատ թօխումու վէ ճան ու թէնէ մուղիրը ու միւղիք օլան ղէհիրին էսերի հալա պաղի տիր։ Միլլէթ ու ֆուգարա էլան պիհուզուր վէ բէրուշան օլմադտան գուրթուլմատը։

Էվվէլ պունճա ույղունսուզլուգլարին սէպէպի միւսթաղիլիսի տէֆ օլուպ կիթտի, լաքին պըրագտըղը մաղարրաթ վէ վէխամէթ կիթմէտի։

Էվվէլ պի կիւնահ պիր միլլէթին վ իւճուտինտէն սել կիպի ագան դանդար իլէ միւլէմմա օլուպ, հալեա կանատի իթմէյէն լայլին կիթտի, ամմա գարանմաղ եարալարտան ճէրէյան իտէն դանըն կէրիսի կէլմէտի, վէ խիւտա պիլիր, աճապա նէ՞ վաղըթա դատար պու հալի բիւրմէլալ տէվամ իտէճէք տիր։

Կիթտի Հասուն լաքին միլլէթին էօմրիւնէ վէ ճանընա դասատ իտերէք։ Կիթտի . . . էվվէլ, միլլէթին լանէթինի, Տէվլէթին նէֆրէթինի, վէ միլլէի սայիրէնին ինքիսարընը տախի սըրթընա իւքլէնէրէք, ֆուգարէնին հագգընը վէ միլլէթին մալինի չանթասընա տօլտուրարադ, վէ պիր գաչ խայինանա բայիմալ իտերէք։

Կիթտի, մէքտուհ այագլարը իլէ նիճէ նիճէ պիսուչ ատամիարընը գանընա կիրտիքտէն, վէ ումում միլլէթին լաչէլերի իւզերինէ կէզտիքտէն սօղրա։

Կիթսին կիթսին, եօլճու եօլունտա կէրէք, կիթսին եէվմի գըյամէթտէ հուզուրու բապպիլ ալէմինտէ պունճա ույղունսուզլուգլարընը շու գատար սէֆալէթ ու բէրուշանիյէթին, հատտ ու հիսապա կէլմէզ կիւնահլարընը, վէ ումում պիր միլլէթին հեր վէճհ իլէ բէրուշան օլմասընընը ճէվապընը վերմին։ Պու պապատ տէրքեար օլան ազիմ մէսուլիյէթին տէ պագիսինի թարաֆկիրանընա պըրադմադ շարթիյլէ։

Էյ միլլէթտաշլար, շու հասպի հալ ու իֆատէյի մերատտան մադսէտ, ասլա հագարէթ վէ զարէզ իզհար իթմէք գմայըպ, պիլ աքս իսլահ վէ իպրէթի ալմ՝ իչին խայրըլը պիր նէթիճէ հասըլ իթմէք տիր։

Իսմի վագը օլան իշպու մուվաֆֆաղիյէթտէն ոօլայը եվվել էմիրտէ ճէնապը Հագգա համտ ու սէնալէր, սանիյէն մաթպուու մուֆախխամընընը վէլիինիմէթի սիմինէթիմիզ օլան Բատիշահընընը էֆէնտիմիզ հաղրէթլերինէ հէզարան ղէշէքքիւրլէր, սալիսէն զաթը հաղրէթի Սատարէթքէնահի իլէ ալէլ ումում ֆիւքելայը Սալթանաթը սէնիյէնին թէզայիւտի էօմր ու իգպալլերի վէ հեր վէճհ իլէ մուվաֆֆաղիյէթլերի իչին տուալէր օգույալըմ վէ բապիյէն պու պապատ պիտայէթինատէն պերու շիմտիյէ գատար ֆէսատքեարանէ չալըշըպ, հիչ պիր վէճհ իլէ գուսուր իթմէյէն ղէվաթը համիյէթսիմաթը պունճա հիմմէթ ու էսերի իդատամաթլերինի թագտիր ու բէսէնատ իտէլիմ։

Մուխալիֆ թարաֆտա պուլունուպ, ֆագաթ ղարէզ ու նէֆսանիյէթտէն սալիմ օլան զայիֆ վէ սաֆտերուն էֆրատը ճէմաաթա պիր խիթտալ իթմէք պահսընա կէլինճէ, Մէճմուա խալիսանէ շու վէճհ իլէ պէյանը էֆքեար իթմէքլիյի ֆէրիղէյի ղիմմէթ ատտ իտէր։

Միլլէթտաշլար, օլան օլտու, կէչէն կէչտի, պու մէսէլէտտ հեր իքի թարաֆտա բանէնեար օլտու, հեր իքի թարաֆընը տա կէօղլերինտէն եաշ, վէ դալգինտէն դանլար ադտը, շիմտի պունու սիյմէքլէ, տերքեար օլան տէրտի խաֆիֆլէթմէք եինէ եէտի դուտրէթիմիզտէ տիր։ Իթթիֆագ վէ մուհապպէթ հեր ույղունսուզլուգուն տէֆինէ քեաֆի վէ միւգթէտիր ատտ օլունմուշ տուր։ Գանը մուհարէպէլերտէն սօղրա, մուաղղամ տեվլէթլեր պիլէ դանլարտա միլլէմմա օլան օրտուկեահլարընտա վէ արդատաշլարընին լաշէլերի իւզերինտէ օլարադ ադտը միւսալէհէ իտերլեր։ Նէ՞ իչին, վէ քիմ իչին պեցլէ զալմանէ պիրպիրիմիզ իլէ ուղրաշըպ, պիրպիրիմիզին մահվընա դրյամ խտէյօրուպ, պիր շու խուսուսու նազարը տիդգաթ ու միւթալաա ալարադ, ինսաֆանէ վէզն իտէլիմ։ Ամապա պիր անա պիր պապա, պիր վաթան, պիր տեվլէթ վէ պիր միլլէթ եվլատլարը տէ՞յիլմիյիզ, աճապա ճիւմլէմիզին էֆքեար ու մագսէտի պիր խայրա խըզմէթ իթմէք տէյիլ մի տիր։ Նէ՞չին պիրիպիրիմիզտէն այրըլալըմ պիր թագըմ խայալաթ վէ պաթըլէթ իչին, այրըլըդ էօլիւմ տիմէք տիր, հայաթ իսէ, ճան ու թէնին եէքտիկերի իլէ իմթիզաճ իթմէսինտէ տիր։ Նաֆիլէ պիր միլլէթի բարչա բարչա իթմէյէլիմ, այրըլմանըն իմքեանը եօգ, պուրատա այրըլմադ գապիլ վէ ցեվլէթճէ միմքին տախի օլա, տըշարլարճա թէքմիլ միլլէթ խարապ օլմայընճա, մուհալ գապիլ ինտէն տիր։ Մատէմ քի շիմտի մաղարրաթ տէֆ օլտու, հէր նէ սուրէթլէ օլուր իսէ օլսուն պիրիպիրիմիզէ գաթլանարադ, ճէլպի մէնֆաաթա պագալըմ, նաֆիլէ հագգըմըզը, դատար ու հասիյէթ ու մէնֆաաթըմըզը պու դատար միլլի մեսլեքի մեխթէլիֆէ մուվաֆէհէսինտէ բայիմալ իթմէյէլիմ։ Քէնտիմիզի տէ, ֆագըր ֆուգարէմիզի տէ, միլլէթիմիզին ումումիյէթինի տէ պիրլիքտէ ճըյալըմ։ Ցավա իտի իսէ պիթտի, մէսէլէ խտի իսէ ֆասալ օլտու, ճէնկ խտի իսէ, արթըգ արդասը կէլսին։ Պիր մուազզամ ցեվլէթի պիզէ ույտուրամայըզ, պիզ ցեվլէթէ ույմալըյըզ, մուզայիրինի թատավուր իթմէք ատէթա ճէհալէթ տիր։ Իշպու միլք ու միլլէթ իչինտէ եաշատըզըմըզ հալտէ, դայիտէյի ումումիյէյէ թաթպըզ սուրէթտէ եաշամալըյըզ, եօգսամ ցեվլէթ քէնտի հուզուզու վէ մէնֆաաթը ալէյհինտէ օլարադ հիչ պիր շեյ եաբմազ, վէ եաբսա պիլէ, սօղրա եինէ պօղար, նաֆիլէ պիզ օրթատա էզիլիպ չըընանըրըզ։ Թէքէվվիւն իտէն մէսէլէ օրթայա տէօքիլտիս, կէրէք հաղըր վէ կէրէք կէլէճէք հեր վիւքելս պու մէսէլէնին էսասընա թագվիյէթ վերէճէք տիր, պաշդա շեյ տիշիւնմէք ատէթա տէլիլիք տիր։ Իշպու տէտիյիմիզ էմալի իլէ միւսպիթ տիր։ Էլվերսի արթըգ, հալէն ու իսթիդպալէն վէ իքի ճիհանտէ տախի պու հալին մէսուլիյէթի պիզէ այտ տիր, էյէր տահա շու գուրու իստատատ տեվամ իտերսէք, պիզտէն սօղրա կէլէնլերին հադդըմըզտա նալէթի օգույաճագլերինէ զերրէ գատար շիւպհէ գալմադ։ Էյէր իթթիֆագ մանի օլուր պիր շեյ վաբ իսէ, օնուն տա չարէ վէ իլաճը եինէ իթթիֆագ վէ մուհապպէթ տիր, իթթիֆագ ինտինատ հիչ պիր միւշքիլաթ օլամադ։ Պիրիպիրիմիզին եիւքիւնիւ գալըրմադ վաղիֆէսի, եինէ ճիւմլէմիզէ այտ տիր։ Արթըգ պիր դուչ էհլի զարէզի քէնտի հալլերինէ թէրք իլէ, վուգու պուլաճադ հեր նէվի թէշվիգաթա հեվալէյի սեմի իթիպար իթմէյէլիմ, պու մադուլէլեր պիր մէնաֆիի զաթիյէ վէ էֆքեարը մախսուսէլերի իչին, ճէմաաթը ֆէտա իթմէքտէ ինսաֆ իթմէզլեր։ Պիլ իթթիֆագ միլլէթիմիզին իսլահինէ տիդգաթ վէ զայրէթ խալիմ։ Իշպու մուգատտէս վաղիֆէտէն պիզի աֆվ իսթէճէք հիչ պիր սեպեպ օլմադ։

Սամսթիատա Կարապետ էֆէնտի փանոսեանըն քիչատ իյլէմիշ օլտուղու Ադապեան շակիրտանը բէտերլերի թարաֆընտան թաղաֆը՛ը՝ զա կէլիպ, տերսի ըէճա օլունմուշ օլան մէքթուպ տուբ։

(24 Սարադրութիւնք)

ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՑԷ

Վիէննա 25 յուլիս.

Բում էլի էսհամը	76,80
Աւսթրօ—Օթոման պանդա	137
Գրէտի Աւսթրօ—Թիւրք	120
Անկլօ—պանդ	303
Ներմի Ֆրանգլոգ սէհիմ	8,91
Աճիо	109,15

Գօրսա էյիլէշմէյէ հիւզ թութուղու թասիպ օլունույօր։

Բրուսիա բրէնսի, իմբէրաթօրիչայը իմբէրաթօր Ֆրանսօա Ժօզէֆ իլէ Պէրլինէ կէլմէյէ տավէթ իչին չէհրիմդէ կէլմիշ տիր։

Եաղընտա Ռուսիա իմբէրաթօրու իլէ պիզիմ իմբէրաթօր պիր պիրի իլէ կէօրիշէճէքլէրի միւթէվաթը տը։

Ճինէվրա 25 յուլիս.

Հաքէմ գօմիսիօնունու եէնիտէն ճէմ օլաճագ տը։

Լօնտրա 25 յուլիս.

Բարլամէնթօ մէճլիսինին գաբանմասը միւնասէպէթի իլէ վերիլէն զիյաֆէթտէ Մ. Կլատսթօն, պիւթիւն տէվլէթլէր իլէ սուլհ իւզրէ եաչամագ արզուսունտա օլտուղունտան, Աւլապամա մէսէլէսինէ վերիլէն սուրէթի թէավիյէ իչին քէնտինի մէսուտ ատտ իյլէտիյինի պէյան իտէյօր։

Սէն—Բէթերսպուրկ 24 յուլիս.

Ռէսմի զազէթա, Մ. Գաթավաղի, Վաշինկթօնտա Ռուսիա սէֆիրլիյինի իթտիյի վազիֆէ պիր սէֆարէթ մատտէսինտէն ստալայը, նէչը իյլէտիյի բիսալէյի թաղպիհ իյլէյօր։

Մէքսիկօ 24 յուլիս.

Ֆուարէզ Նուզուլ էնէրէք վէֆաթ իյլէտիյի զավիյէն սէոյլէնիյօր։

Փարիս 25 յուլիս.

Տիւգ ա'Օմալէն պիր թանէճիք մախտումի օլան տիւգ ադ Կիզ, պու կիճէ վէֆաթ իյլէմիշ տիր։

Հաքսօ սօղաղընտա եէսիրլէրին գաթլի իլէ միւթէհիմ պուլունան տէօրթ նէֆէր էշիտա պու սաղան Սաթօրիտ թիւֆէնքէ թոթուլմուշլար տը։

Տինքի կիւն Նօր էյալէթինտէ, ասաքիր իլէ իշլէրինի թաթիլ իտէն ամէլէր պէյնինտէ պիր գավկա զուհուր իլէ, ամէլէտէն պիր քիշի էօլմիւշ վէ 40 քիշի տախի թութուլմուշ տուր։

Ճինէվրա 24 յուլիս.

Հաքէմ մանքէմէլէրի էօնիւնտէ զուհուրա կէլէն միւշքիլաթը, Ինկիլիզ մուրախասուլարընդն, մէսուլյէթ գապուլ իթմէտիքլէրինէ միւնհասրը տը, չինքի պու մուրախասալար, Ինկիլթէրրանդն, Ինկիլթէրրա նիզամնամէսի միւտիպինճէ գանունլարը չէտիտէն իճրա իթմիշ օլտուղունու թասիպ իյլէմիշլէր տիր։

Հաքէմ մանքէմէլէրի, նոյեմբեր այյնտան էվվել իթմանը մէմուրիյէթ իտէմյէճէքլէր տիր։

Փարիս 24 յուլիս.

Միլլէթ մէճլիսի, միւթէշէքքիլ օլան գօմիսիօնուն թէքլիֆ իյլէտիյի իրէք, բանուգ, եուն վէ սայրէ իւզէրինէ օլան վերկիլէրի գապուլ իյլէմիշ տիր։

Վիէննա 25 յուլիս.

Տէվլէթի Ալիյէ էսհամը ումումիյէսինին Վիէննա պօրսասընտա ասլզ ու իթասընա Աւսթրիա տէվլէթի թարաֆընտան միւսաատէ օլունտուղու բօլիթիգաճա պաղը միհիմմ միւթալաաարա մէպնի պուլունմուշ տուր։ Տէվլէթի Ալիյէ իշ պու միւսաատէյի ֆէվգ էլ զայէ թանսին իյլէտիյի միսիլլու, Աւսթրիա պաչ վէքիլի գոնթ Անտրասի տախի իքի տէվլէթ պէյնինտէ ճարի օլան մուհապէթի իշ պու միւսաատէ մունասէպէթի իլէ պէյան իյլէմիշ տիր։

ՍԱՐՐԱՖԻԵԼ

1872 յուլիս 15.

Լիրայի օսմ. 100 զրշ. հիսապը իլէ.

Ինկիլիզ լիրասը	109—11 փր.
Ֆրանսզ ալթունու	87— 3 »
Բօլ	89— 8 »
Ֆլորին ալթունու	51—16 »
Պէյաղ Մէտիտիյէ (ֆարզը)	1— 26 »
Պէյլիք վէ մէթալիք (ֆարզը)	104—32 »
Պաղըր	120—— »
Գուրօն ազոնթօսու եիւզտէ	5 1/2

ԴԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ

Գուրօնու քէսիք.

Յուլ. 14	Ախշամ գաբանտը	56-14
» 15	Սապահ այրլար	56-12
» »	Սաաթ 4	56-16

1865	իսթիգրազը գուր. չէքիլմիշ	347- 50
1863	» » »	337- —
1869	»	313- 1/4
Սօսիէթէ ժէնէրալ գուր. քէսիք		11- 21
Գրէտի »		16- —
Շըմէնտֆէր սէհիմ		175- —
Սօսիէթէ Աւսթրօ Թիւրք		10. 85.

Թրամվայ 1288.

Սթանպոլ պանդասը ազսիօնլարը 1. 17 բ.

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Լա Թիւրքի զազէթասը պաղդալլար տիւքքեանընտա ֆրչըլարը եարը պէ եարը սու իլէ տօլու օլուպ, սաթըլմագտա օլան բէյնիրլէր, սիհհէթի ումումիյէյէ միւզիրը օլտուղու իսպաթ դըլըընտըղընը պէյանտէն սօղրա, մէնաուպ օլան իտարէնին նազարը տիզդաթընը տավէթ իյլէմիշ տիր։

— Կէմլիյիքտէն Նէօլոզոս նամ Ռումճա զազէթայա եազըլտըղընա կէօրէ, պէլտէի մէզքիւրէ սէքէնէլէրի. էհալիյի Բրօթէսթանլըղա տէօնտիւրմէք իչին զայրէթ վէ իղտամտա օլան Բրօթէսթան ճէմիյէթի միսիոնարլարընդն իճրաաթլարընա դարշը խէվֆ ու էնտիշէյի մուճիպ ֆիիլիյամտա պուլունմագ իւզրէ իքէն, Կէմլիյիք գայմագամը, իշպու կէօսթէրիշլէրի կէօրտիւյինտէ, օրատան եիրագլանմալարընը մէրդում միսիոնարլարա տավէթ օգումայա մէճպուր օլմուշ, վէ եէտլէրինտէ պուլունան քիթապլարը տախի թէվզրզիք իյլէմիշ տիր։ Սօղրատան մատտէ Պրուսա վիլայէթէնահիլէրինէ հավալէ օլունմուշ, վէ վալի բաշա տախի, քիթուպու մէզքիւրէ միւնասէրիճաթը չայանը իթիրազ օլմատըղը ճիհէթլէ, մէմալիքի շահանէտէ սէրպէսթճէ ֆիւրուսթ օլունմագտա օլտուղունու իստատա եօլլու, Ինկիլթէրրա գօնսօլոս վէքիլինին իթտիյի միւքէրրէր թէքտիրլէրինի ուղաթմագլըընը վաղիֆէտէն ատտ իթմէմիշ տիր։

Վալի բաշա, Կէմլիյիք գայմագամընը թութտուղու թավը ու հարէքէթինի բաքա չըգարմագ իչին, քիթիւպու մէզքիւրէ տէյիլ միւնտէրիճաթը, իլլա ասայիշի ումումիյի իկալալ վէ գայթակղութիւնլար զուհուրինէ մուճիպ պիր սուրէթտէ նէչը օլունմուշ օլմասը սէպէպի իլէ թէվզրզիք գըլընմըշ վէ պունուն տէֆի ադատէմի վէզայիֆի հիւքիւմէթ իտուկինի տէր պէյան իյլէմիշ տիր։

Լա Թիւրքի.

Իշիթտիյիմիզէ կէօրէ չունա եազըն պիր հալ տախի պուրատա վաղը օլմուշ տուր. չէօյլէ քի, Իսկիւտար հարիզի քէպիրի ճիհէթի իլէ, չատըրլար ալթընտա պարընմագտա օլան ֆուդարա վէ պիչարէկեանէ, պունատան պիր զաչ կիւն ադատմիլերի եաղ բիրինճ վէ բէյնիր վէրմէք ֆաղիլէթինտէ պուլունուպ տա, ուսուլու բէրտէտէն բրօթէսթանլըղա տավէթլէր օգումագտա օլան պիր գաչ էհլի ինսաֆլար, չատըրլար եանընա կիտիպ, ֆամիլեալարընդն սէֆալէթինի կէօրիպ, անլէրի ահընդրգլարընտան, պաղը կէօնա մուավէնէթլէրի օլմադ իւզրէ, ժողովարանա տավէթ իթմիշ օլտուղլարը իւզէրինէ, պաղը սաֆտէրուն ֆամիլեալար, ֆագիրլըգլարը ճիհէթի իլէ, կէօսթէրիլէն մահէլլէ կիթմիշլէր, վէ պաղըլար տախի, մէրդումանընն լիսան վէ սուրէթի իֆատէլէրինտէն ֆարգընա վարըպ, եիւզլէրինի էօթէյ չէվիրիպ, էօյլէ պիր իանէյէ իհթիյաճլարը օլմատըղընը պէյան իյլէմիշլէր տիր։

Մէրդուման էհլի ինսաֆլարընդն, բրօթէսթանլըղա տավէթ իչին չատըրնիչան ֆամիլեալարա պու թարզ իֆատաթ վէ նէտայիհատ պուլունտուգլարը պէյնէլ նաս շուեու պուլմուշ պիր մատտէ օլուպ, էկէրչի պու հավատիտէ եաղնը շէլբգ եօգ իսէ, պու իշ պուլանընդ սուտա ավ ավլամագ զարարը մէսէլինճէ, ինսանիյէթ վէ ֆաղիլէթի պէհանէ իտէրէք, հալա զամիր վէ զիմմէթլէրի իլգաճ վէ թաղեիդ իթմէք օլուպ, վէ պու իսէ, մէտենիյէթի հազըրէյէ միւվաֆըգ պիր հալ ու հարէքէթ օլմատըղը ճիհէթլէ, պունա իզհարը թէէսսուֆ իթմիյիմիզ իլէ պէրապէր, պու պապոէ էրմէնի բաթրիդխանէսինին նազարը տիզդաթընը տավէթ խտէրիզ։

— Զաթը հազրէթի Թաճտարի, Սպանիա դրալը հաշմէթլու Ամէտ հազրէթլէրինէ սոյի դաստան պիհիքմէթիհի թէալա խէլաս օլտուղու թէպրիքինի հալ պիր դըթա թէլէկրաֆ թէպրիք իյլէմիշ տիր։

— Զաթը վալայի Խըտիվ Էֆէնդիլերի, չըդան չարշամպա կիւնիւ պէպէքտէ քեային սահիլխանէլերինէ կիտիպ, զաթը հազրէթի Սատարազամի իլէ ուղուն պիր միւլագաթտա պուլունմուշլար տը։

— Հիւքիւմէթի սէնիյէ ճանիպինտէն պիր մէմուրիյէթի միւհիմմէ իլէ Եէմէնէ կիտիպ, պիր դաչ կիւնտէն պէրու Ցէր սատատէթ ավտէթ իթմիշ օլան Շէյխ Մէհէմմէտ Էմին Էֆէնդի նէզտի հազրէթի Սատարէթբէնահիտէ դապուլ օլունմուշլար տը։

— Գուտս Ռում բաթրիյի ֆաղիլէթլու էֆէնտի հազրէթլերի բերշէմպէ կիւնիւ պէյօլուտէրէյէ կիտիպ, Ռուսիա սէֆիրի Իկնաթիէֆ ճէնապէրինէ պիր վիղիթա վերմիշ տիր։

—Մէմալիքի շահանէնին սէվահիլինի մուհաֆազա իչին, Ամերիդաեա սիբարըշ օլան տէնիզ լաղըմլարը վէ էտէվաթը սայիրէսի Սթանպոլա վուրուտ իտէրէք, պաղը մահալլէրտէ տախի վաղ օլունմայա պաշլանմըշ օլտուղու Պասիլէթտէ օգունմուշ տուր։

— Շերքէթի խայրիյէ իտարէսի թարաֆընտան Լէվանթ Թայմս զազէթասընա վերիլէն պիր վարագատա, կէչէն սենէ Շերքէթի վաբօրլարը իչին քէօմիւր իշթիրա գըլընընը սըրատա, լա Թիւրքի միւտիրի Մ. Պօրտէանօնուն թէվասսութ իթտիյի ատէմտէն քէօմիւր ալընմամը չ, վէ պու խուսուս, միւմայիլէյհ Պօրտէանօնուն պիր գաչ եիւզլիրա սրմաբիյէտէն մահրում գալմասընը մուճիպ պուլունմուշ օլտուղունտան, միւմայիլէյհին ախշը ինթիգամ զըմնընտա Շերքէթի մէզքիւրէ ալէյհինտէ, զազէթասը իլէ պիր թագըմ ադվիյաթ իլանընա պաշլանմըշ օլտուղու իտտաա իտիմիշ օլտուղունտան, Մ. Պօրտէանօ, պունուն միւֆթէրիյաթտան իպարէթ պուլունտուղունու իտտաա իլէ պէրապէր, մէզքիւր մէքթուպա վաղը իմզա իտէնլերլէ Լէվանթ Թայմս զազէթասը ալէյհինտէ նամուս տավասընա զըյամ իտէճէյինի լաթիրքիտէ պէյան իթմիշ տիր։

— Ասաքիրի Նիզամիյէի շահանէ իչին իշթիրասը պապը վալայի Սերասքէրիտէ գօմիսիօնու մախսուսունտա թէղէքքիւր օլունան Մարթինի Հէնրի թիւֆէնքէրինտէն իբի եիւզ պին ատէտին միւպայասընա դոսրար վերիլմիյի մէսմու տուր։

— Իսկէնտէրիյէտէ շուեու պուլան հավատիսէ կէօրէ, Ինկիլիզ վաբօրլարը դումբանեասը վագթը մուգարրիրինտէ սպազը եօլճու էշեասընը թէսլիմ իթմէյէրէք թէվզրզիք իթմիշ օլտուղունտան, պու տէֆա պէշ եիւզ լիրա ճէզայի նագտի իթասընա հիւքմ օլունմուշ տուր, շէօյլէքի մէզքիւր դումբանեա վաբօրլարընտան Մալթա նամ վաբօրուն համիլ օլտուղու եօլճուլար Սիւէյշէ տէմիր եօլ իլէ կիտէճէք եէրտէ Սիւէյշէ դանալը թարիգի իլէ կիթմէյէ մէճբուր օլմուշ, վէ պու սըրատա պունլարընդն էշեասը մէզքիւր վաբօրատա գըրդ սէքիզ սաաթ գատար թէվզրզիք խտիրմիշ վէ պու թէէլիկը իսէ դումբանեանընդն տիպդամսըզլըզընտան նէշէթ իթմիշ օլտուղունտան, մէզքիւր իւլ մընդտար ճէզայի նագտինին տիպը դարարլըշըրըմըշ տը։

— Բերլէմպէ սապահընը Թրամվայ արապասը պէշիքթաշ մերքէզ էնսէ տուրմագտա իքէն, սէրիօշունն պիրի արապայա պինտիյի էսնաստա, պաշգա պիր սէյիր արապասը դարշըսան կէլիպ, արապանընն պիր տինկիլի մէրդումունն այաղընը գըրմըշ օլտուղունտան, տէր հալ տայիրէի պէլէտիյէ խասթախանէսինէ նագլ օլունմուշ տուր։

— Լէրմոնթ Թայմս զազէթասը Տէվլէթի ալիյէնին ումուրու նաֆիաեա սարֆ օլունմագ իւզրէ, սօգուզ պուչուգ ֆայիզ իլէ 200,000 լիրա խթիրազ իյլէտիյինի նէշր իթմիշ տիր։ Պունտան պիր սէնէ ագտէմ տէվլէթի միւշարիլէյհա եիւզտէ եիրմի տէօրթտէն աշաղը ֆայիզ իլէ ագճէ պուլամայօր իտի։ Յօղրուտու իթիպարընընն պու տէրէճէտէ եիւքսէլմէսինէ նազարէն, տայիմա թէրագգի իտէճէյի իսթինպաթ օլունույօր. չինքի մէմալիքի մահրուսէտէ իթիպար վէ էմնիյէթի միւսթէզիմ օլան էսպապընն վիճուտու իլէ պէրապէր օրատա տախի պուրատա օլտուղու կիպի, միւսթագիմանէ պիր մէսլէք իթթիխազ օլունմուշ տուր։ Պիր տէվլէթ էն լազըմ օլան շէյ միւտիր վէ խայրխահ պիր հէյէթ տիր։ Իշթէ շիմտիքի հէյէթ պու սըֆաթլարը քեամիլէն հայիզ տիր. պու սուրէթլէ Յէվլէթի ալիյէ իթիպարը մալիսինին եագընտա պիրինճի տէվլէթլէր բատտէսինէ եէթիշէճէյի իտտաա օլունապիլիր։

Հէրաթթ.

— Իսկիւտար հարիզ զէտէկեանընն իանէի շահանէ իլէ պէրապէր պարագալար ինչասընընն բուխաթընը միւսթէտի զաթը հազրէթի Սատարէթբէնահիյէ պիր արզուհալ թագդիմ իյլէմիշ օլտուգլարընտան, հարիզէտէկեանա թէվզի օլունմագ իւզրէ 3000 լիրայի օսմանինին մալիյէ խաղինէի ճէլիլէսի թարաֆընտան իսկիւտար միւթասարրըֆլըղը ճանիպինէ խապէր վերիլմիշ, վէ իանէի մէզքիւրէ պաշլըճա իանէ տահիպլերինէ այիտ օլուպ, քիրաճըլարա իսէ, ճիւզի մընդտար իանէ իթասը էմր պույրուլմուշ օլունտուղունտան, եարընքի բազար կիւնիւ իանէի մէզքիւրէ հարիզ զէտէկեանա թէվզի զըլընճագ տը։

— Ռում էլի տէմիր եօլլարը մեմուրլարընտան Մ. Լան սալը կիւնիւ վարնա թարիգի իլէ Ֆրանսահա կիտէճէյինի, վէ միւմայիլէյհին Շումնուեա օղրայրպ, մահէլլի մէզարուն տէմիր եօլունու տախի մուայենէ իթմէք իչին պիր գաչ կիւն օրատա իդամէթ իտէճէյինի լա Թիւրքի եաղրյօր։

— Պուլկար մէսէլէսի իչին Ֆէնէրտէ քեաֆին Ռում բաթրիգխանէսինտէ ադտ օլունաճադ Սինոդ մէճլիսինին կէլէճէք հաֆթա թօրլանաճաղը իշիտիլէյօր։

— Իրան շահը շէհամէթլու Նասրէտտին շահ հաղրէթլէրինին կէլէճէք սէնէ վիէննատա քիւշատ օլունաճադ սէրկիյէ աղիմէթ իտէճէյինի վիէննատա թապ ու նէշր օլունան կազէթ տէղ էթրանժէ նամ զազէթա եաղրյօր։

— Շէհիր էմանէթի պէհիյէսի ի. չին, ադտը միլթէսավէր օլան իսթիզրաղին պագը սարրաֆան թաբաֆընտան իբրամիյէլի հիսսէլէր իլէ թէշքիլի թէքլիֆի օլունմուշ իսէտ, էմանէթի միշարիլէյհա ճանիպինտէն դապուլ օլունմայրպ։ Պալթաժի ֆամիլեասը թարաֆընտան սէնէվի եիւզտէ օն ֆայիզ վէ պիր դօմիսիօն իլէ, իճապ իտէն ադճէնին իգրաղը տէր էօհտէ իտիլէճէյի սէօյլենմէքտէ տիր։

— Թայմզ զազէթասընին 8էր սատտէթտէն օլուպ, տէրճ իյլէտիյի թէլէկրաֆնամէ մէվատտը ամիյէյի միւթէկամմին տիր։

Բրէնս Շարլ թարաֆընտան պիր նիշանը մախսուսուն իճատը իչին ճանիպի պագը ալիտէն իսթիհսալը միւսատտէյ մուվաֆֆադ օլմադըրը։ Մէմլէքէթէյն խարիճիյէ միւտիրի 8էր սատտէթտէն ավտէթ իթմիշ տիր։

Մամաֆիհի, իմարէթի միշարիլէյհա թարաֆընտան իլթիմաս վուդուինտէ ճանիպի Սալթանաթը սէնիյէտէն նիշան իթասը տիրիլ օլունմայաճադ տրը։

Մէմլէքէթէյնտէ պուլունան եէհուտիլէրին իսլահը հալի իլէ։ միւտախէլէի էճնէպիյէնին պէր թարաֆ իտիլմէսի, թարաֆը Սալթանաթը սէնիյէտէն թավսիյէ իտիլմիշ տիր։

— Իզմիր թիւթիւն ըէժիսի հադրընա օրանըն թիւթիւնճիւ էսնաֆը ճանիպինտէն տախի հիւքիւմէթի սէնիյէյէ թէքլիֆլէր արզ օլունմասընին միւթէսավվէր պուլունտուզունու եաղմըշ ըտրզ։ Պու տէֆֆա ալընան խապերլերէ կէօրէ, էսնաֆը շմէրդումէ պէյնէրինտէ պիր գօմիթէ թէշքիլ իլէ, միւսթեսկյաթը վագրալարընը հիւքիւմէթի սէնիյէյէ պէյան վէ իշար իլէմիշլէր։ Վէ իդթիրա խոէն ճէվապը Պապը ալիտէն վիւրուտ խոինճէյէ տէկին հաղըր պուլունմադ իւզրէ, եիւզ հիսսէտէն խպարէթ պիր շիրքէթ ադտ իտէրէք, ազ վագրթ իչինտէ մէզքիր հիսսէլերին հէման քեաֆֆէսինի իշթիրա խոէճէք մրզտար թալիպ պուլմուշլար տրը։ Լանաֆը մէրդումէ ճանիպինտէն, մէզքիր Բէժի հադրընա օլան թէքլիֆին սայիրլերի թարաֆընտան մուդու պուլան թէքլիֆլերտէն տահա միւնասիպ օլմասը իլէ, իսթիտալարընը դարինի դապուլ օլմաճաղը մէմուլ տուր։

Ճէրիտէի Հավատիս.

— Ագիյոն Դարա հիսարընտան եաղտրդալարընա կէօրէ, պու սէնէ Անատօլուն ագիյոն մահսուլու աղ հուսուլէ կէլմէսի իլէ, պու Եըլ անճադ տէօրթ պին քիլօֆէ ագիյոն ախազ վէ իսթիհսալ օլունապիլէճէյի, վէ պունա տա կէշէնկերտէ միւթէմատիյէն պիր գաչ կիւն շիտտէթլէ էսմիշ օլան լոսոս ըիւզկեարլարընը սէպէպկյէթ վէրտիյի աղնաշըլմըշ տրը։

— Իսմատան վարիտ օլան պիր թէլէկրաֆնամէ մէալինէ նազարէն, իմալէա տէվլէթի նէզտինտէ սալթանաթը սէնիյէ սէֆիրի ութուֆէթլու Ֆօսթիատէս պէյ հաղրէթլերի սէմթի մէմուրկյէթինէ պիլ վուսուլ, սէֆարէթի խապրէսինէ պէտ վէ միւպաշերէթ կյէտիյի աղնաշըլմըշ տրը։

Էվլէրտէ սիւտանալըդ իթմէկյէ հաղըր պիր սիւտանա պուլունուպ, թալիպլիսի Պալիբաշատա սաքին թէլլալ հաճի թալիթանընն խանէսին տէն սօրմասը իլան օլունուր։

ՍԱՀԻՊ ՄԷՍՈՒԷՈՒ ԶԱԶԷԹԱ
ՑՈՎԱՆԻՄ ԹԻԼՊԷՆՏՃԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ
ՍԱՄՈՒԷԼ Ղ. ՊԱՐՏԻԶՊԱՆԵԱՆ
ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ ԽԱՆ ԹԻՒ 2

ԺԱԳ ԱԼԷՔԵԱՆ

ԱՄԷՐԻԿԱ ԷՃԶԱԽԱՆԷ Վէ ՏԷՐՕԶԻԹՕՍՈՒԻ

ԻՍԹԱՆԳՈԼ ԵԷՆԻ ՃԱՄԻ ՏԷՐՈՒՆԻՆՏԷ ՆԻՄԷՐՕ 16

Կէրէք մէզքիր մաղազատա այրըճա պիր տէ եէնի էճզախանէ քիւչատ վէ թախսիսի իլէ թաղէլիսի վէ էհվէնլիյի ճէհէթլէ միւշթէրիլէրինի խօշնուտ իտէճէք սուրէթատէ հէր նէվի էճզալար սաթըլմագտա վէ կէրէք կոսգատա 111 նիմէրօյու էճզահանէտ իսէ, կէրէք բէրէքէնթէ, վէ կէրէք եէքիւն օլարադ, հէմ պահաճա էհլէն, վէ հէմ ասլա հիյլէսիզ օլմադ չարթը իլէ, աթիսէքի էճզալար ֆիրուխթ օլունմադտա տրը։

Զէլիկ չուրուպլարը էնվայի թիւրլիսիս, քէզալիք չէլիք չարապլարը, պալբգ եաղլարը, չիդօլթալար, իքսիրլէր, մատէն սուլարը, ղընագընա չարապլարը քեաֆֆէսի չէլիք օլմադ գավմյէ։ Պիտէյէ դուվլէթ վէրիճի Գազաս գահվէսի, ալա չիգօլթալար, հէր նէվի պօրտս չարապլարը, մատէն սուլարը, վէ հիչ պիր հիյլէսի օլմայան ադիլմնճի պալբգ եաղլարը։ Քէզալիք դօգուլու էչնալար, դասրգ պաղլարը, գօրսէ, քէչի մէմէսի, թէնդրյէլեր, տիւրլիս տիւրլիս պաղլար, վէ հէր տիւրլիս գարը վէ էրքէք խասթալըդլարը իչին հէր նէվի էլաթլար, Ամէրիգան կէվրէյի հէր ճինատէն գրյէ իլէ վէ գուֆու իլէ պուլուտուղու վէ սայիր տիւքքեանդարատան էհվէն ֆիյաթ իլէ սաթրյարզը իլան օլունուր։

Գէզալիք էօքսիրիկ իչին եէնի իհտաս օլունմուշ օլան չուրուպլարտան մատտա բէք չօգ բրօվալար իլէ ֆայտալը օլտուղու թաստիգ օլունմուշ, խալիս վէ թազէ սաբարնա չուրուպլարը պուլունուպ, կէրէք Ասիթանէսէ պուլունան էճզաճըլարա, վէ տաշրալարտա պուլունան էճզաճը վէ հէքիմէրէ զայէթ էհվէն ֆիյաթլէ սաթըլմագտա տրը։

Մէզքիր քեաֆֆէյի ֆիրուխթ օլունան էճզալար վէ ալաթլար, կէրէք Լօնտրադրն էն մէշհուր ֆապրիգալարընտան Ֆ. Գուբլինի ֆապրիգասընտան, վէ կէրէք Պէրլինտէ, Միլանտա, Վիէննատա, Փարիսէ վէ Խթալիատա պուլունան մէշհուր ֆապրիգալարտան կէթիրիլմէքտէ տիր։

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ ԻՇԼԷՅԷՆ ՎԱԹՕՐԼԱՐԸՆ ՀԱՐԷՖԷԹԼԷՐԻ

11	15	Պէօյիւքտէրէսէն, Թարապեա, Եէնիք. Միրկ. Ր. Հիսար, Պէպէք, Արնաուտ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիկթաշ։
11	30	Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիք. Գապաթաշ։
12		Վանիք. Զէնկէլ. Պէյլերպ. Գուզկ. Գապաթաշ։
12		Եէնիմ. Պէօյիւքտ. Թարապ. Եէնիք. Պօյաճըք, Ր. Հիսար, Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիկթաշ։
12	30	Պէյդօղ, Բաշապահչէ, Գանլըճա, Ա. Հիս. Գանտիլլի, Վանիքէօյ, Զէնկէլք. Պէյլերպ. Գուզկ։
1		Եէնիմ. Մէզարպ. Պէօյիւքտ. Թարպ. Եէնիք. Սթէն. Էմիրկ, Ր. Հիս. Պէպէք, Արնավ. Օրթաք. Պէշիկթաշ։
1	30	Արնավ. Գուրուչ Օրթաք. Պէշիկ. Գապաթաշ։
1	45	Ր. Ա. Գավագ. Մէզարպ. Պէօյիւքտ. Թար. Եէնիք Պօյաճի Ր. Հիսար, Պէպէք, Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիկ. Գապաթաշ։
2		Պէօյիւք. Թարպ. Պէյդ. Բաշապ. Գանլըճա, Ա. Հիսար, Գանտիլլի, Վանիք. Զէնկէլք. Պէյլերպ. Գուզ.
3	30	Պէօյիւք. Պէյդ. Բաշապ. Բիֆաթ բաշա մահ. Գանլըճա, Ա. Հիսար, Գանտիլ. Վանիք. Զէնկ. Պէյլերպէյի։
2	45	Եէնիմ. Պէօյիւքտ. Թարապ. Եէնիք. Միրկ. Ր. Հիս. Գանտիլ. Արնավ. Պէյլէ. Օրթաք. Պէշիկթաշ։
4	45	Պէօյիւքտ. Թարապ. Եէնիք. Պօյաճըք. Ր. Հիսար, Պէպէք, Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիկթաշ։
3	30	Եէնիմ. Մէզարպ. Պէօյիւքտ. Թարապ. Եէնիք. Սթէն. Միրկ. Ր. Հիս, Պէպէք, Արնավ. Օրթ. Պէշիկթաշ։
5	30	Արնավ. Պէյլերպ. Օրթաք. Գուզկ. Իւսկիւտար, Գապաթաշ։
5	45	Պէօյիւք. Թարապ. Եէնիք. Միրկ, Ր. Հիսար Արնա. Օրթ. Պէշիկ.
6	15	Եէնիմ. Պէօյիւքտ. Թարապ. Պէյդօղ, Եէնիք. Միրկ. Գանլըճա, Ր. Հիս. Գանտ. Արնավ. Պէյլերպ. Օրթ. Գուզ. Պէշիկ. Իւսկիւտար։
8		Արնավ, Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիկ. Գապաթաշ։
8		Եէնիմ. Մէզարպ Պէօյիւքտ. Թարապ. Եէնիք. Միրկ. Ր. Հիսար, Պէ-Պէք, Արնավ. Օրթաք. Պէշիկթաշ։
8	30	Պէօյիւք, Պէյդօղ, Բաշապ. Բիֆաթ բաշա մահ. Գանլըճա, Ա. Հիս. Գանտիլ. Վանիք. Զէնկէլք. Պէյլերպ. Գուզկ. Իւսկիւտար։
8	45	Մէզարպ. Պէօյիւքտ. Թարապ. Պէյդօղ, Սթէն. Պօյաճըք. Ր. Հիսար, Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիկթաշ։
10		Եէնիմ. Մէզարպ. Պէօյիւքտ. Թարապ. Եէնիք. Միրկ. Պէպէք, Արնավ. Օրթ. Պէշիկ. Գապաթաշ։
10	20	Պէօյիւք. Թարապ. Բիֆաթբաշամ. Ր. Հիս. Պէշիկ. Գապաթ։
11		Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պէշիկթաշ։
11		Պէօյիւք. Թար. Միրկ. Ր. Հիս. Արնավ. Օրթ. Պէշիկ.

ՊԷՕԲՐԻԻՏԷՆ ՀԱՐԷՖԷԹԼԷՐԻ

12		Պէշիկ. Օրթաք. Արնավ. Պէպէք, Ր. Հիսար, Միրկ. Եէնիք. Թարպ. Պէօյիւքաէրէ։
1		Պէշիկ. Օրթաք. Արնավ. Պէպէք, Ր. Հիսար, Միրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւքտ. Մէզարպաւրնու. Եէնիմ։
1		Բէօբրիւտէն տօղրու Արնաւուտաքէօյ,
1	15	Գապ. Իւսկ. Պէշիկթ. Գուզկ. Օրթաք. Պէյլերպ. Արնավ. Գանտիլլի, Ր. Հիսար։ Գանլըճա, Միրկ. Եէնիք. Պէյդ. Թրպ. Պէօյքտ. Եէնիմ.
2		Պէշիկթաշ, Օրթաք. Գուր. Արնավ. Ր. Հիսար, Միրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւքաէրէ։
2	30	Իւսկիւտար, Գուզկ. Պէյլերպ. Զէնկէլք. Վանիք. Գանտիլ. Ա. Հիսար, Գանլըճ. Բիֆաթ բաշա մա. Բաշապ Պէյդօղ. Պէօյիւքտէրէ։
3		Գապաթ. Պէշիկթ. Օրթա. Պէյլերպ. Արնա. Պէպէ. Ր. Հիսար, Միրկ. Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւքտ. Մէզարպ.
4	15	Գապաթ. Պէշիկ. Իւսկ. Գուզ. Պէյլեր. Զէնկէ. Վանիք. Արնա։
4		Պէշիկթ. Օրթաք. Արնաուտաք. Գանտիլ. Միրկ. Ր. Հիսար, Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւքտ.
5		Պէշիկ. Օրթա. Հիս. Պօյաճ. Եէնի. Պէյդ. Թարապ. Պէօյիւք։
6	15	Պէշիկթ. Օրթաք. Պէյլերպ. Արնաուտաք. Գանտիլ. Ր. Հիսար. Միրկ. Սթէն. Եէնիք. Թարապ. Պիւյիւքտ. Մէզարպ։
6	45	Իւսկ. Պէշիկթ. Գուզկ. Օրթաք. Պէյլերպ. Զէնկէլք. Վանիք. Արնաուտաքէօյ։
7	30	Պէշիկ. Օրթա. Արնա. Ր. Հիս. Միրկ. Եէնի. Թարապ. Պէօյիւ. Եէնիմ։
8	30	Պէշիկթ. Օրթաք. Արնաուտաք. Պէպէք Ր. Հիսար. Միրկ. Եէնիք Թարապ. Պէօյիւքտ.
9	15	Պէշիկթ. Օրթաք. Արնաուտաք. Ր. Հիսար, Պօյաճըդ. Եէնիք, Թարապ. Պիւյիւքտ.
9	30	Գուզկ. Պէյլերպ. Զէնկէլք. Վանիք. Ա. Հիսար, Գանլըճա, Բաշապ. Պէյդօղ, Թարապ. Պէօյիւքաէրէ։ Մէզարպ. Ր. Վէ Ա. Գավագ։
10		Գապաթ. Պէշիկթ. Օրթաք Գուրուչ. Արնաուտ քէօյ։
10	30	Պէյլերպ. Զէնկէլք. Վանիք. Գանտիլ. Ա. Հիսար։ Գանլըճա, Բիֆաթ բաշա մա. Բաշապ. Պէյդօղ Պիւյիւքտէրէ։
10	30	Պէշիկթ. Օրթաք. Արնաուտաք. Պէպէք, Ր. Հիսար, Միրկ. Սթէնեա, Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւքտ. Եէնիմաալէ։
11		Գուզկ. Պէյլերպ. Զէնկէլք. Վանիք Ա Հիսար։ Գանլըճա, Բաշապ. Պէյդօղ։
11		Պէշիկթ. Օրթաք. Գուրուչ. Արնաուտաք. Պէպէք։ Ր. Հիսար, Միրկ. Եէնիք. Թարապ. Պիւյիւքտէրէ։
11	15	Գապաթ. Պէշիկթ. Գուզկ. Օրթաք. Արնաուտաքէօյ։
11	45	Պէշիկթ. Օթաք. Գուրու. Չէշմէ։

ԻԻՍԿԻԻՏԱՐ ԹԱՐԻԳԻ

Իւսկիւտարտան Քէօբրիւյէ	Քէօբրիւտէն Իւսկիւտարա
12	12—15
12—30	12—40
1	1—15
1—30	1—45
2	2—10
2—30	2—45
3	3—15
3—30	3—40
4	4—15
4—30	4—45
5	5—15
5—30	5—45 Պէշիկթ. ուղրար
6	6—30
6—30	7—45
8	8—15
8—30	8—45
8—50 Պէշիկթ. ուղրար	9—15
9—30	9—45
10	10—10
10—20	10—35
10—40	10—50
11	11—10
11—15	11—30
11—40	11—50
12	12— 5